

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

18. veljače 2016.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 93/13/EEZ – Nepoštene odredbe – Postupak izdavanja platnog naloga – Postupak ovrhe – Nadležnost nacionalnog ovršnog suca za isticanje po službenoj dužnosti ništavosti nepoštene odredbe – Načelo pravomoćnosti – Načelo djelotvornosti – Povelja Europske unije o temeljnim pravima – Sudska zaštita“

U predmetu C-49/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Juzgado de Primera Instancia n° 5 de Cartagena (prvostupanjski sud u Cartageni, Španjolska), odlukom od 23. siječnja 2014., koju je Sud zaprimio 3. veljače 2014., u postupku

Finanmadrid EFC SA

protiv

Jesúsa Vicentea Albána Zambrana,

Marije Josefe Garcíje Zapate,

Jorgea Luisa Albána Zambrana,

Miriam Elisabeth Caicedo Merino,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: A. Tizzano, potpredsjednik Suda, u svojstvu predsjednika prvog vijeća, A. Borg Barthet, E. Levits (izvjestitelj), M. Berger i S. Rodin, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 2. rujna 2015.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za španjolsku vladu, A. Rubio González, u svojstvu agenta,
- za njemačku vladu, T. Henze, J. Kemper, D. Kuon i J. Mentgen, u svojstvu agenata,
- za Mađarsku, M. Z. Fehér Miklós i G. Szima, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: španjolski

— za Europsku komisiju, É. Gippini Fournier i P. Van Beek, u svojstvu agenata,
saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 11. studenoga 2015.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 12., str. 24.) kao i članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Finanmadrida EFC SA (u daljnjem tekstu: Finanmadrid) te Jesúa Vicentea Albána Zambrana, Jorgea Luisa Albána Zambrana, Marije Josefe Garcíje Zapate i Miriam Elisabeth Caicedo Merino, u vezi s iznosima koji su dospjeli izvršenjem ugovora o potrošačkom kreditu.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Članak 3. Direktive 93/13 glasi kako slijedi:

„1. Ugovorna odredba o kojoj se nisu vodili pojedinačni pregovori smatra se nepoštenom ako u suprotnosti s uvjetom o dobroj vjeri, na štetu potrošača prouzroči znatniju neravnotežu u pravima i obvezama stranaka, proizašlih iz ugovora.

2. Uvijek se smatra da se o nekoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ona sastavljena unaprijed pa potrošač nije mogao utjecati na njezin sadržaj, posebno u kontekstu unaprijed formuliranog standardnog ugovora.

Činjenica da se o određenim aspektima neke odredbe ili o nekoj određenoj odredbi pregovaralo ne isključuje primjenu ovog članka na ostatak ugovora ako opća ocjena ugovora ukazuje na to da se ipak radi o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru.

Kad god prodavatelj robe ili pružatelj usluga izjavi da se o nekoj standardnoj odredbi pojedinačno pregovaralo, teret dokaza je na njemu.

3. Prilog sadrž[ava] indikativan i netaksativni popis odredaba koje se mogu smatrati nepoštenima.“

- 4 Članak 6. Direktive 93/13 propisuje:

„1. Države članice utvrđuju da u ugovoru koji je prodavatelj robe ili pružatelj usluge sklopio s potrošačem prema nacionalnom pravu nepoštene odredbe nisu obvezujuće za potrošača, a da ugovor u tim uvjetima i dalje obvezuje stranke ako je u stanju nastaviti važiti i bez tih nepoštenih odredaba.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi onemogućile da potrošač ne izgubi zaštitu koju mu se pruža ovom Direktivom, na temelju odabira prava države koja nije članica kao prava primjenjivog na taj ugovor ako je taj ugovor usko povezan s državnim područjem države članice.“

5 Članak 7. Direktive 93/13 glasi kako slijedi:

„1. U interesu potrošača i tržišnih konkurenata države članice osiguravaju da postoje primjerena i djelotvorna sredstva za sprečavanje stalnog korištenja nepoštenih odredaba u ugovorima koji prodavatelji robe i pružatelji usluga sklapaju s potrošačima.

2. Sredstva iz stavka 1. uključuju odredbe prema kojima osobe ili organizacije koje u skladu s nacionalnim pravom imaju legitiman interes zaštititi potrošače mogu u skladu s dotičnim nacionalnim pravom postupati pred sudovima ili pred nadležnim upravnim tijelima radi donošenja odluke o tome jesu li ugovorne odredbe sastavljene za opću upotrebu nepoštene, kako bi potom mogle primijeniti odgovarajuća i djelotvorna sredstva radi sprečavanja daljnjeg korištenja takvih odredbi.

[...]“

Španjolsko pravo

6 Postupak izdavanja platnog naloga uređen je Zakonom o građanskom postupku (Ley de Enjuiciamiento Civil) od 7. siječnja 2000. (BOE br. 7 od 8. siječnja 2000., str. 575.), kako je izmijenjen Zakonom 1/2013 o uvođenju mjera za jačanje zaštite hipotekarnih dužnika, restrukturiranju duga i socijalnoj najamnini (Ley 1/2013 de medidas para reforzar la protección de los deudores hipotecarios, reestructuración de la deuda y alquiler social) od 14. svibnja 2013. (BOE br. 116 od 15. svibnja 2013., str. 36373., u daljnjem tekstu: LEC).

7 Članak 551. stavak 1. LEC-a predviđa:

„Nakon što je podnesen prijedlog za ovrhu, sud donosi i provodi rješenje o općem ovršnom nalogu pod uvjetom da su ispunjene postupovne pretpostavke i uvjeti, da ovršna isprava nema formalnih nepravilnosti i da su zatražene ovršne radnje sukladne naravi i sadržaju isprave.“

8 Članak 552. stavak 1. podstavak 2. LEC-a glasi:

„Ako sud ocijeni da se neka od odredbi koje se nalaze u ovršnim ispravama iz članka 557. stavka 1. može smatrati nepoštenom, saslušat će stranke u roku od petnaest dana. Nakon što je saslušao stranke, sud donosi odluku u roku od pet radnih dana, sukladno odredbama članka 561. stavka 1. točke 3.“

9 Članak 557. stavak 1. LEC-a glasi kako slijedi:

„Ovršenik se može usprotiviti provedbi ovrhe [koja se odnosi na ovršne isprave koje nisu ni sudske ni arbitražne ovršne odluke] u rokovima i na načine predviđene u prethodnom članku samo ako istakne jedan od sljedećih razloga:

[...]

7° isprava sadržava nepoštene odredbe.“

10 Članak 812. stavak 1. LEC-a predviđa:

„Postupak izdavanja platnog naloga može pokrenuti svaka osoba koja od druge osobe potražuje plaćanje određenog, dospjelog i plativog novčanog duga, neovisno o iznosu, ako je dug utvrđen na jedan od sljedećih načina:

1° dokumentima, neovisno o njihovu obliku, vrsti ili fizičkom mediju, koje je potpisao dužnik;

[...]“

11 Članak 815. LEC-a glasi kako slijedi:

„1. Ako dokumenti koji su priloženi prijedlogu [...] *prima facie* dokazuju pravo podnositelja prijedloga, koje je potvrđeno i sadržajem prijedloga [...], Secretario Judicial nalaže dužniku da podnositelju prijedloga izvrši plaćanje u roku od 20 dana te da o tome podnese dokaz sudu odnosno da pred sudom u prigovoru na sažet način izloži razloge zbog kojih smatra da traženi iznos nije dužan platiti u dijelu ili u cijelosti.

[...]

3. Ako iz dokumenata koji su priloženi prijedlogu proizlazi da traženi iznos nije točan, Secretario Judicial o tome obavještava suca, koji, prema potrebi, može zaključkom pozvati podnositelja prijedloga da prihvati ili odbije prijedlog za izdavanje platnog naloga na iznos koji taj sudac određuje i koji je niži od prvotno zatraženog iznosa.

Sud u zaključku mora obavijestiti podnositelja prijedloga da će se smatrati da je potonji odustao od prijedloga ako ne odgovori u roku od 10 dana ili ako odbije sudski prijedlog.“

12 Članak 816. LEC-a glasi kako slijedi:

„1. Ako dužnik ne izvrši platni nalog ili ako se ne pojavi pred sudom, Secretario Judicial donosi obrazloženu oduku kojom obustavlja postupak izdavanja platnog naloga i o tome obavještava vjerovnika kako bi potonji mogao zatražiti provedbu ovrhe koja se provodi na običan prijedlog.

2. Ovrha se nakon pokretanja provodi u skladu s propisima koji su primjenjivi na [izvršenje] sudskih odluka, uz mogućnost podnošenja prigovora koji je predviđen u tim slučajevima, s time da ni podnositelj zahtjeva za izdavanje platnog naloga ni dužnik protiv kojeg se traži ovrha ne mogu naknadno u redovnom postupku zatražiti iznos koji je zatražen platnim nalogom ni povrat iznosa koji je dobiven ovrhom.

[...]“

13 U skladu s člankom 818. stavkom 1. podstavkom 1. LEC-a:

„Ako dužnik pravodobno podnese prigovor, spor se konačno rješava okončanjem odgovarajućeg postupka i donošenjem pravomoćne presude.“

Glavni postupak i prethodna pitanja

14 Jesús Vicente Albán Zambrano 29. lipnja 2006. sklopio je s Finanmadridom ugovor o kreditu u iznosu od 30 000 eura radi financiranja kupnje vozila.

15 Jorge Luis Albán Zambrano, María Josefa García Zapata i Miriam Elisabeth Caicedo Merino bili su solidarni jamci za taj kredit u odnosu prema Finanmadridu.

16 Provizija za odobravanje kredita utvrđena je u visini od 2,5% kapitala, a povrat je razdijeljen na 84 mjesečne rate s godišnjom kamatnom stopom od 7%. Za svako zakašnjenje u plaćanju rata bila je predviđena mjesečna zatezna kamatna stopa od 1,5%, kao i 30 eura penala za svaku neplaćenu ratu.

- 17 S obzirom na to da su rate kredita koje je ugovorio J. V. Albán Zambrano ostale neplaćene od početka 2011., Finanmadrid je 8. srpnja 2011. prijevremeno raskinuo ugovor o kojem je riječ u glavnom postupku.
- 18 Finanmadrid je 8. studenoga 2011. podnio prijedlog Secretariju Judicial pri Juzgadu de Primera Instancia n° 5 de Cartagena (prvostupanjski sud u Cartageni, Španjolska) za pokretanje postupka izdavanja platnog naloga protiv tuženikâ u glavnom postupku.
- 19 Odlukom od 13. veljače 2012. Secretario Judicial pri Juzgadu de Primera Instancia n° 5 de Cartagena (prvostupanjski sud u Cartageni, Španjolska) navedeni prijedlog proglasio je dopuštenim te je tuženicima u glavnom postupku naložio ili da u roku od 20 dana plate iznos od 13 447,01 euro, uvećan za kamate koje teku od 8. srpnja 2011., ili da posredstvom odvjetnika odnosno „procurador[a]“ podnesu prigovor naplativosti duga te da pred tim sudom izlože razloge zbog kojih smatraju da u cijelosti ili u dijelu nisu dužni platiti traženi iznos.
- 20 S obzirom na to da tuženici u glavnom postupku nisu u dodijeljenom roku ni izvršili platni nalog ni pokrenuli sudski postupak, Secretario Judicial odlukom od 18. lipnja 2012. obustavio je postupak izdavanja platnog naloga primjenom članka 816. LEC-a.
- 21 Finanmadrid je 8. srpnja 2013. zatražio od Juzgada de Primera Instancia n° 5 de Cartagena (prvostupanjski sud u Cartageni, Španjolska) provedbu ovrhe navedene odluke.
- 22 Navedeni sud 13. rujna 2013. zatražio je od stranaka u glavnom postupku da iznesu svoja očitovanja, među ostalim, o mogućoj nepoštenosti određenih odredbi ugovora o kojem je riječ u glavnom postupku kao i o tome je li propis koji se odnosi na postupak izdavanja platnog naloga protivan pravu na djelotvornu sudsku zaštitu. Navedeni sud u odnosu na potonji aspekt naglasio je da nije bio obaviješten ni o Finanmadridovu prijedlogu za izdavanje platnog naloga, ni o ispitivanju tog prijedloga koje je proveo Secretario Judicial, ni o njegovu ishodu.
- 23 Očitovanje je dostavio samo tužitelj u glavnom postupku.
- 24 Sud koji je uputio zahtjev navodi da španjolsko postupovno pravo propisuje postupanje suca u okviru postupka izdavanja platnog naloga samo kad iz dokumenata priloženih prijedlogu proizlazi da traženi iznos nije točan, u kojem je slučaju Secretario Judicial dužan o tome obavijestiti suca, ili kad dužnik istakne prigovor protiv platnog naloga. Sud koji je uputio zahtjev dodaje da, s obzirom na to da je odluka Secretarija Judicial pravomoćna i ovršna sudska odluka, sudac ne može po službenoj dužnosti u okviru ovršnog postupka ispitivati moguće postojanje nepoštenih odredbi u ugovoru koji je doveo do postupka izdavanja platnog naloga.
- 25 U tim okolnostima, sumnjajući u usklađenost relevantnog španjolskog prava s pravom Unije, navedeni sud odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Treba li Direktivu 93/13 tumačiti na način da se, zbog otežavanja odnosno sprečavanja da se po službenoj dužnosti provede sudski nadzor ugovora koji bi mogli sadržavati nepoštene odredbe, protivi nacionalnom propisu poput važećeg propisa kojim se uređuje španjolski postupak izdavanja platnog naloga – članci 815. i 816. LEC-a – a kojim se ne predviđa obvezni nadzor nepoštenih odredbi ni postupanje suca, osim ako Secretario Judicial to smatra potrebnim ili u slučaju da dužnici istaknu prigovor?
 2. Treba li Direktivu 93/13 tumačiti na način da se protivi nacionalnom propisu poput onog španjolskog koji u naknadnom ovršnom postupku ne dopušta ispitivanje po službenoj dužnosti *in limine litis* ovršne sudske odluke – obrazložene odluke kojom Secretario Judicial obustavlja

postupak izdavanja platnog naloga –pri čemu je postojanje nepoštenih odredbi u ugovoru dovelo do te obrazložene odluke čije se izvršenje traži, zato što nacionalno pravo smatra da je navedena odluka postala pravomoćna (članci 551. i 552. zajedno s člankom 816. stavkom 2. LEC-a)?

3. Treba li Povelju tumačiti na način da se protivi nacionalnom propisu poput onog kojim se uređuje postupak izdavanja platnog naloga i postupak ovrhe sudskih odluka, a kojim se ne predviđa u svim slučajevima sudski nadzor tijekom deklaratorne faze postupka niti se dopušta da u fazi ovrhe sudac pred kojim se vodi postupak provede nadzor nad obrazloženom odlukom Secretarija Judicial?
4. Treba li Povelju tumačiti na način da se protivi nacionalnom propisu koji ne dopušta nadzor po službenoj dužnosti poštovanja prava na saslušanje jer je odluka postala pravomoćna?“

O prethodnim pitanjima

Dopuštenost

- 26 Njemačka vlada izražava sumnje u dopuštenost prvog, trećeg i četvrtog pitanja jer ona nisu potrebna sudu koji je uputio zahtjev za odlučivanje o sporu u glavnom postupku. U tom pogledu ona navodi da se spor odnosi na postupak ovrhe odluke o platnom nalogu koja je postala pravomoćna, a ne na sâm postupak izdavanja platnog naloga. Stoga odgovor o usklađenosti potonjeg postupka s Direktivom 93/13 nema nikakve veze s predmetom navedenog spora.
- 27 U tom pogledu, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, uvodno treba podsjetiti da je u okviru postupka predviđenog člankom 267. UFEU-a, koji se temelji na jasnom razdvajanju funkcija između nacionalnih sudova i Suda, nacionalni sudac jedini ovlašten utvrditi i ocijeniti činjenice glavnog postupka te tumačiti i primijeniti nacionalno pravo. Isto je tako isključivo na nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak i koji sâm snosi odgovornost za sudsku odluku koju mora donijeti da, ovisno o pojedinostima predmeta, ocijeni kako nužnost tako i relevantnost pitanja koja postavlja Sudu. Slijedom navedenog, kad se postavljena pitanja odnose na tumačenje prava Unije, Sud je u pravilu dužan donijeti prethodnu odluku (presuda Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, t. 34. i navedena sudska praksa).
- 28 Sud može odbiti zahtjev za prethodnu odluku koji je podnio nacionalni sud samo ako je očito da zatraženo tumačenje prava Unije nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili predmetom spora u glavnom postupku, ako je problem hipotetski ili ako Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima potrebnima da bi se mogao dati koristan odgovor na upućena pitanja (presuda Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, t. 35. i navedena sudska praksa).
- 29 Međutim, u ovom predmetu to nije slučaj.
- 30 Naime, kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točki 32. svojeg mišljenja, u obzir valja uzeti sva relevantna postupovna pravila. Doista, iako u tom pogledu španjolski postupovni sustav dopušta dužniku da pri isticanju prigovora protiv postupka izdavanja platnog naloga ospori moguću nepoštenu odredbu u predmetnom ugovoru, taj isti sustav onemogućava nadzor po službenoj dužnosti nepoštenosti te odredbe, kako u fazi postupka izdavanja naloga, kada je postupak obustavljen obrazloženom odlukom Secretarija Judicial, tako i u fazi ovrhe platnog naloga, kada sudac postupa nastavno na prigovor protiv te ovrhe.

- 31 U tom kontekstu, pitanja koja je postavio sud koji je uputio zahtjev treba shvatiti u širokom smislu, odnosno na način da se njima u biti nastoji ocijeniti, s obzirom na provedbu postupka izdavanja platnog naloga i nadležnosti kojima u okviru tog postupka raspolaže Secretario Judicial, usklađenost ovlasti *ex officio* sudskog nadzora u okviru ovršnog postupka moguće nepoštene odredbe u ugovoru sklopljenom između prodavatelja robe i pružatelja usluga te potrošača s Direktivom 93/13.
- 32 U tim okolnostima i s obzirom na činjenicu da je Sud dužan dati sudu koji je uputio zahtjev koristan odgovor koji mu omogućava donošenje odluke u sporu u kojem postupka (vidjeti u tom smislu presude Roquette Frères, C-88/99, EU:C:2000:652, t. 18. i Attanasio Group, C-384/08, EU:C:2010:133, t. 19.), valja ustvrditi da se ne čini očitim da zatraženo tumačenje prava Unije u prvom, trećem i četvrtom pitanju nema veze s činjeničnim stanjem ili predmetom spora u glavnom postupku.
- 33 Stoga su prethodna pitanja u cijelosti dopuštena.

Meritum

- 34 Svojim prvim i drugim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita protiv li se Direktiva 93/13/EEZ nacionalnom propisu poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku, koji sucu koji postupka radi ovrhe platnog naloga ne dopušta ocjenu po službenoj dužnosti nepoštenosti odredbe u ugovoru sklopljenom između prodavatelja robe i pružatelja usluga te potrošača, kada tijelo koje postupka povodom prijedloga za izdavanje platnog naloga nije nadležno provesti navedenu ocjenu.
- 35 Radi davanja korisnog odgovora sudu koji je uputio zahtjev, koji će mu omogućiti donošenje odluke u sporu u kojem postupka, uvodno valja podsjetiti da je Sud u presudi Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349) već odlučivao o naravi odgovornosti koje ima nacionalni sudac na temelju odredbi Direktive 93/13 u okviru postupka izdavanja platnog naloga kada potrošač nije istaknuo prigovor protiv naloga koji je protiv njega donesen.
- 36 Sud je, štoviše, u toj presudi presudio da Direktivu 93/13 treba tumačiti na način da se protiv propisu države članice koji sucu kojem je podnesen prijedlog za izdavanje platnog naloga ne dopušta da po službenoj dužnosti, ni *in limine litis* ni u kojem drugom trenutku postupka, čak i kada raspolaže potrebnim pravnim i činjeničnim elementima, ispita nepoštenost odredbe u ugovoru koji su sklopili prodavač robe i pružatelj usluga te potrošač, kada potonji nije istaknuo prigovor (presuda Banco Español de Crédito, C-93618/10, EU:C:2012:349, C-618/10, t. 1. izreke).
- 37 Valja navesti da je nacionalno zakonodavstvo, u verziji primjenjivoj na spor u okviru kojeg je upućen zahtjev za prethodnu odluku koji je doveo do presude Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349), nadležnost za donošenje odluke o platnom nalogu povjeravalo sucu, a ne Secretariju Judicial.
- 38 Međutim, nakon promjena uvedenih Zakonom 13/2009 (BOE br. 266 od 4. studenoga 2009., str. 92103.), koji je stupio na snagu 4. svibnja 2010., Secretario Judicial je zadužen, u slučajevima kada dužnik ne izvrši platni nalog ili kad se ne pojavi pred sudom, za donošenje obrazložene odluke kojom se obustavlja postupak izdavanja naloga i koja ima snagu pravomoćnosti.
- 39 Ta zakonodavna izmjena, uvedena radi ubrzanja postupka izdavanja platnog naloga, nije kao takva predmet sumnji koje izražava Juzgado de Primera Instancia n° 5 de Cartagena (prvostupanjski sud u Cartageni, Španjolska) u okviru ovog zahtjeva za prethodnu odluku.
- 40 U tom pogledu valja ustvrditi da su, u nedostatku usklađenosti nacionalnih mehanizama ovrhe, načini njezine provedbe obuhvaćeni unutarnjim pravnim poretom država članica na temelju načela njihove procesne autonomije. Međutim, Sud je naglasio da navedeni načini provedbe moraju odgovarati dvostrukom uvjetu, da ne budu nepovoljniji od onih koji uređuju slične situacije podvrgnute

nacionalnom pravu (načelo ekvivalentnosti) i da ne čine nemogućim u praksi ili pretjerano teškim ostvarivanje prava dodijeljenih potrošačima pravom Unije (načelo djelotvornosti) (vidjeti u tom smislu presudu Sánchez Morcillo i Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, t. 31. i navedenu sudsku praksu).

- 41 S jedne strane, kad je riječ o načelu ekvivalentnosti, valja navesti da Sud ne raspolaže nijednim elementom koji bi mogao izazvati sumnju u sukladnost nacionalnog propisa koji je predmet glavnog postupka s tim načelom.
- 42 Naime, iz zajedničkih odredbi članka 551. i 552. te članka 816. stavka 2. LEC-a osobito proizlazi da španjolski postupovni sustav ne samo da ne predviđa mogućnost da sudac koji postupka u postupku ovrhe platnog naloga po službenoj dužnosti ocijeni s obzirom na članak 6. Direktive 93/13 nepoštenost odredbe u ugovoru sklopljenom između prodavatelja robe i pružatelja usluga s potrošačem nego ni mogućnost da po službenoj dužnosti provjeri suprotnost između takve odredbe i nacionalnog pravila javnog poretka, a što je ipak na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri (vidjeti u tom smislu presudu Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, t. 52.).
- 43 S druge strane, što se tiče načela djelotvornosti, Sud je već presudio da se svaki slučaj u kojem se postavlja pitanje čini li nacionalna postupovna odredba nemogućom ili pretjerano teškom primjenu prava Unije mora analizirati uzimajući u obzir mjesto te odredbe u cjelokupnom postupku, njegovo odvijanje i posebnosti pred različitim nacionalnim tijelima (presuda Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, t. 49. i navedena sudska praksa).
- 44 U tom pogledu valja, ovisno o slučaju, uzeti u obzir načela na kojima se temelji nacionalni pravosudni sustav, kao što su to zaštita prava obrane, načelo pravne sigurnosti i nesmetano odvijanje postupka (presude Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, C-413/12, EU:C:2013:800, t. 34. i Pohotovost, C-470/12, EU:C:2014:101, t. 51. i navedena sudska praksa).
- 45 U ovom slučaju valja ustvrditi da su odvijanje i posebnosti španjolskog postupka izdavanja platnog naloga takvi da se u slučaju kada ne postoje okolnosti koje dovode do postupanja suca, na koje se podsjeća u točki 24. ove presude, postupak izdavanja platnog naloga obustavlja a da ne postoji mogućnost nadzora postojanja nepoštenih odredbi u ugovoru sklopljenom između prodavatelja robe i pružatelja usluga s potrošačem. Dakle, ako sudac koji postupka radi ovrhe platnog naloga nije nadležan ocijeniti po službenoj dužnosti postojanje takvih odredbi, potrošač bi mogao biti suočen s ovršnom ispravom a da ni u jednom trenutku tijekom postupka nije uživao jamstvo provođenja takve ocjene.
- 46 Međutim, u takvom kontekstu valja ustvrditi da narav takvog postupovnog sustava narušava djelotvornost zaštite koja se nastoji ostvariti Direktivom 93/13. Naime, takvu djelotvornu zaštitu prava, koja proizlazi iz Direktive 93/13, moguće je zajamčiti samo ako nacionalni postupovni sustav, kao što je to španjolski, dopušta u okviru postupka izdavanja platnog naloga ili postupka ovrhe platnog naloga nadzor po službenoj dužnosti moguće nepoštene naravi odredbi sadržanih u dotičnom ugovoru.
- 47 Takvo stajalište ne može se dovesti u pitanje kada nacionalno postupovno pravo, kao što je to ono o kojem je riječ u glavnom postupku, daje odluci koju donosi Secretario Judicial snagu pravomoćno presuđene stvari i priznaje joj učinke istovrsne učincima sudske odluke.
- 48 Naime, treba navesti da, iako načine provedbe načela pravomoćnosti uređuje unutarnji pravni poredak država članica na temelju načela njihove postupovne autonomije, ti načini provedbe ipak moraju poštovati načela ekvivalentnosti i djelotvornosti (vidjeti u tom smislu presudu Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, EU:C:2009:615, t. 38. i navedenu sudsku praksu).
- 49 Doista, kad je riječ o načelu ekvivalentnosti, kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točki 70. svojeg mišljenja, nijedan element u predmetu u glavnom postupku ne dopušta zaključak da su načini provedbe načela pravomoćnosti koji su predviđeni u španjolskom postupovnom pravu nepovoljniji kada se radi o predmetima koji ulaze u područje primjene Direktive 93/13, nego kada to nije slučaj.

- 50 Što se tiče načela djelotvornosti, u vezi s kojim se prilikom ocjene poštuju li ga države članice osobito moraju uzeti u obzir kriteriji navedeni u točkama 43. i 44. ove presude, valja navesti da je, prema tekstu članka 815. i 816. LEC-a, nadzor Secretarija Judicial nad prijedlogom za izdavanje platnog naloga ograničen na provjeru poštovanja formalnosti kojima takav prijedlog podliježe, posebice točnosti iznosa potraživane tražbine s obzirom na dokumente koji su priloženi navedenom prijedlogu. Tako na temelju španjolskog postupovnog prava u nadležnost Secretarija Judicial ne ulazi ocjena moguće nepoštenosti odredbe u ugovoru koji je temelj tražbine.
- 51 Usto valja podsjetiti da odluka Secretarija Judicial kojom se obustavlja postupak izdavanja platnog naloga postaje pravomoćna, što onemogućava nadzor nepoštenih odredbi u fazi ovrhe naloga jer potrošači nisu u predviđenom roku istaknuli prigovor na nalog, a Secretario Judicial nije pokrenuo postupak pred sucem.
- 52 Međutim, u tom pogledu valja, kao prvo, navesti da postoji nezanemariva opasnost da dotični potrošači ne ističu potreban prigovor bilo zbog posebno kratkog roka koji je u tu svrhu predviđen, bilo zbog toga što mogu biti obeshrabreni u svojoj obrani, imajući u vidu troškove koje bi pravosudna radnja mogla podrazumijevati u odnosu na iznos osporavanog duga, bilo zbog toga što zanemaruju ili ne shvaćaju opseg svojih prava, ili pak zbog ograničenog sadržaja prijedloga za izdavanje platnog naloga koji podnose prodavatelji robe i pružatelji usluga te, dakle, nepotpunosti informacija kojima potrošači raspolažu (vidjeti u tom smislu presudu Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, t. 54.).
- 53 Kao drugo, iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da je Secretario Judicial dužan pokrenuti postupak pred sucem jedino ako iz dokumenata priloženih prijedlogu proizlazi da potraživani iznos nije točan.
- 54 U tim okolnostima, kao što to u biti navodi nezavisni odvjetnik u točki 75. svojeg mišljenja, valja ustvrditi da se španjolski propis o kojem je riječ u glavnom postupku, u vezi s načinima provedbe načela pravomoćnosti u okviru postupka izdavanja platnog naloga, ne čini sukladnim s načelom djelotvornosti jer u postupcima koje su pokrenuli prodavatelji robe i pružatelji usluga u kojima su potrošači tuženici čini nemogućim ili pretjerano teškim primjenu zaštite koju Direktiva 93/13 nastoji pružiti potrošačima.
- 55 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo i drugo pitanje treba odgovoriti da se Direktiva 93/13 mora tumačiti na način da se protivi nacionalnom propisu poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku, koji sucu koji postupa radi ovrhe platnog naloga ne dopušta ocjenu po službenoj dužnosti nepoštenosti odredbe u ugovoru sklopljenom između prodavatelja robe i pružatelja usluga te potrošača, kada tijelo koje postupa povodom prijedloga za izdavanje platnog naloga nije nadležno provesti navedenu ocjenu.

Treće i četvrto pitanje

- 56 Svojim trećim i četvrtim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita protive li se Povelja i, točnije, pravo na djelotvornu sudsku zaštitu propisano u njezinu članku 47. nacionalnom propisu kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku.
- 57 U tom pogledu valja navesti da sud koji je uputio zahtjev nije naveo razloge koji su ga naveli na postavljanje pitanja o usklađenosti takvog nacionalnog propisa s navedenim člankom 47. Povelje te da odluka kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku ne sadržava dovoljno preciznih i cjelovitih naznaka koje bi Sudu omogućile davanje korisnog odgovora na ta pitanja.
- 58 Stoga na treće i četvrto pitanje nije potrebno odgovoriti.

Troškovi

- 59 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima mora se tumačiti na način da se protivi nacionalnom propisu poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku, koji sudu koji postupuje radi ovrhe platnog naloga ne dopušta ocjenu po službenoj dužnosti nepoštenosti odredbe u ugovoru sklopljenom između prodavatelja robe i pružatelja usluga te potrošača, kada tijelo koje postupuje povodom prijedloga za izdavanje platnog naloga nije nadležno provesti navedenu ocjenu.

Potpisi